

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha 31. 1. 2023

Osoby v invalidním důchodu mohou získat výchovné až poté, co jim vznikne nárok na starobní důchod

Poživatelé invalidního důchodu nemají nárok na výchovné. Nárok na zvýšení důchodu jim může vzniknout až ve chvíli, kdy jim je přiznán starobní důchod nebo se invalidní důchod automaticky v jejich 65 letech transformuje na starobní důchod. Přinášíme přehled nejčastějších možných situací včetně příkladů.

Zvýšení důchodu za vychované dítě/děti je možné pouze u starobního důchodu. Osoby v invalidním důchodu mají několik možností, jak dosáhnout změny na důchod starobní, k němuž lze požádat i o výchovné. Nejjednodušší možností je, že při dosažení důchodového věku (popř. v období, kdy může vzniknout nárok na předčasný důchod) podají žádost o starobní důchod a ten jim bude přiznán. Pokud žádost o starobní důchod nepodají nebo jim bude zamítnuta, v 65 letech se jejich invalidní důchod automaticky transformuje na starobní. V těchto případech pak mohou do dvou let požádat i o výchovné.

Přechod z invalidního důchodu na starobní

Ve chvíli, kdy dosáhnete důchodového věku, máte možnost podat žádost o starobní důchod, a to i v situaci, kdy pobíráte nebo jste dříve pobírali invalidní důchod jakéhokoliv stupně. Pro nárok na starobní důchod je však třeba splnit dvě podmínky:

- dosáhnout stanoveného důchodového věku, popř. věku, v němž může vzniknout nárok na předčasný starobní důchod,
- získat potřebnou dobu důchodového pojištění (alespoň 35 let včetně tzv. náhradních dob pojištění nebo 30 let bez náhradních dob).

Je potřeba upozornit, že do získaných dob důchodového pojištění se nepočítá pobírání invalidního důchodu pro invaliditu prvního a druhého stupně. Naopak doba pobírání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně je započítána jako náhradní doba důchodového pojištění.

Pokud splníte stanovené podmínky pro starobní důchod

V případě, že jste splnili stanovené podmínky pro přiznání starobního důchodu, neznamená to automaticky, že vám bude přiznán. ČSSZ nejprve provede výpočet výše vašeho starobního důchodu a platí, že jsou-li současně splněny podmínky na výplatu starobního a invalidního důchodu, vyplácí se jen jeden důchod, a to vždy ten vyšší. Nárok na nižší (nevyplácený) důchod zaniká. Nastat tedy mohou tři situace:

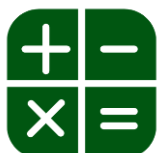
1) Vypočtený starobní důchod je vyšší než současný pobíraný invalidní důchod

V tomto případě vám zanikne nárok na invalidní důchod a bude přiznán starobní důchod. Zároveň splňujete jednu z hlavních podmínek výchovného, jelikož pobíráte starobní důchod. Proto vám může vzniknout nárok i na výchovné, pokud jste o něj požádali a splnili jste i ostatní zákonné podmínky.

Příklad 1:

Paní Jana pobírá invalidní důchod II. stupně ve výši 14 500 Kč. Vychovala dvě děti a právě dosáhla svého stanoveného důchodového věku 62 let.

Paní Jana podá žádost o starobní důchod a současně požádá o výchovné za dvě děti. ČSSZ údaje ověří a zjistí, že paní Jana získala potřebnou dobu pojištění, a splňuje tedy veškeré podmínky pro přiznání starobního důchodu. ČSSZ provede výpočet výše starobního důchodu a ten činí včetně výchovného za dvě děti 18 500 Kč.

Vyzkoušejte naši novou **Informativní důchodovou aplikaci (IDA)** a zjistěte, zda a odkdy máte nárok na starobní důchod a jak vysoký by mohl být.

Službu naleznete na ePortálu ČSSZ:

<https://eportal.cssz.cz/web/portal/-/sluzby/informativni-duchodova-aplikace>

Starobní důchod (18 500 Kč) je vyšší než aktuálně pobíraný invalidní důchod (14 500 Kč). Nárok na invalidní důchod paní Janě zanikne a bude jí přiznán starobní důchod, který již zahrnuje výchovné.

2) Vypočtený starobní důchod je nižší než současný pobíraný invalidní důchod

Žádost o starobní důchod vám bude zamítnuta a nadále budete pobírat invalidní důchod v původní výši. V tuto chvíli nárok na výchovné nemůže vzniknout a podaná žádost o něj bude rovněž zamítnuta. To platí ale jen do chvíle, než dosáhnete 65 let. Invalidní důchod se v tomto momentě totiž automaticky (tj. ze zákona) transformuje na starobní důchod. Zároveň je možné podat žádost o výchovné, a to ve dvouleté lhůtě.

Příklad 2:

Paní Petra pobírá invalidní důchod II. stupně ve výši 16 500 Kč. Vychovala dvě děti a právě dosáhla svého stanoveného důchodového věku 62 let.

Paní Petra podá žádost o řádný starobní důchod a současně s ním i žádost o výchovné za dvě děti. ČSSZ údaje ověří a zjistí, že paní Petra získala potřebnou dobu pojištění, a splňuje tedy veškeré podmínky pro přiznání řádného starobního důchodu. ČSSZ provede výpočet výše starobního důchodu a ten činí včetně výchovného za dvě děti 16 000 Kč.

Starobní důchod (16 000 Kč) je nižší než aktuálně pobíraný invalidní důchod (16 500 Kč). Žádost o starobní důchod bude zamítnuta a paní Petře zůstane invalidní důchod v původní výši 16 500 Kč. Paní Petra se nestane poživatelkou starobního důchodu, a proto bude její žádost o výchovné taktéž zamítnuta. Ve chvíli, kdy bude paní Petře 65 let, se její invalidní důchod automaticky transformuje na starobní důchod. V tomto momentě paní Petra může již podat žádost o výchovné a v případě splnění dalších podmínek (např. potřebné doby péče) jí bude výchovné přiznáno.

3) Vypočtený starobní důchod je stejný jako současný pobíraný invalidní důchod

V tomto případě si sami určíte, který důchod chcete pobírat. V případě starobního důchodu lze současně žádat o výchovné. V případě volby invalidního důchodu může vzniknout nárok na výchovné až při dosažení 65 let a následné transformaci invalidního důchodu na starobní.

Pokud nesplníte stanovené podmínky pro starobní důchod

V případě, že jste nezískali potřebnou dobu důchodového pojištění, nemáte nárok na starobní důchod. Nadále vám je vyplácen invalidní důchod, ke kterému nenáleží výchovné.

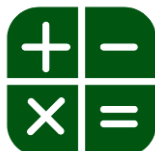
Transformace na starobní důchod

V momentě, kdy pobíráte invalidní důchod jakéhokoliv stupně a dosáhnete věku 65 let, se váš invalidní důchod automaticky transformuje na starobní. O tuto změnu není potřeba žádat. Transformovaný starobní důchod je vyplácen ve stejné výši jako invalidní. Jedinou změnou je, že nově náležící starobní důchod může být zvýšen o výchovné. Můžete o něj tedy zažádat, a pokud splňujete i další podmínky (např. potřebnou dobu péče), bude vám výchovné přiznáno a důchod zvýšen o 500 Kč za každé vychované dítě. O transformaci invalidního důchodu na starobní budete vždy informováni prostřednictvím rozhodnutí.

Příklad 3:

Paní Markéta pobírá invalidní důchod II. stupně ve výši 15 000 Kč. Vychovala dvě děti a právě dosáhla svého stanoveného důchodového věku 62 let.

Paní Markéta podá žádost o řádný starobní důchod a současně s ním i žádost o výchovné za dvě děti. ČSSZ údaje ověří a zjistí, že paní Markéta nezískala potřebnou dobu pojištění. Žádost o starobní důchod bude paní Markétě zamítnuta a bude nadále pobírat invalidní důchod 15 000 Kč. Paní Markéta momentálně nespĺňuje podmínky pro nárok na starobní důchod, a proto bude její žádost včetně výchovného zamítnuta. Ve chvíli, kdy bude paní Markétě 65 let, se její invalidní důchod automaticky transformuje na starobní důchod. Pak může paní Markéta podat žádost o výchovné

Vyzkoušejte naši novou Informativní důchodovou aplikaci (IDA) a zjistěte, zda a odkdy máte nárok na starobní důchod a jak vysoký by mohl být.

Službu naleznete na ePortálu ČSSZ:

<https://eportal.cssz.cz/web/portal/-/sluzby/informativni-duchodova-aplikace>

a v případě splnění dalších podmínek (např. potřebné doby péče) jí bude starobní důchod o výchovné zvýšen.

Transformované důchody přiznané před 1. 1. 2023

Ženy, kterým byl důchod z invalidního transformován na starobní před 1. 1. 2023, mají od lednové splátky automaticky nárok na jeho zvýšení o výchovné podle počtu dětí evidovaných v tzv. základních registrech vedených Ministerstvem vnitra. Těmto ženám bude zpočátku vyplaceno formou samostatného doplatku koncem ledna 2023. Poté bude již výchovné součástí pravidelné měsíční výplaty důchodu. Ostatní poživatelé transformovaného starobního důchodu, na který jim vznikl nárok před 1. 1. 2023, musí o výchovné požádat (nejpozději do 31. 12. 2024) a prokázat, že podmínky pro nárok na něj splňují.

Oddělení komunikace ČSSZ

Vyzkoušejte naši novou Informativní důchodovou aplikaci (IDA) a zjistěte, zda a odkdy máte nárok na starobní důchod a jak vysoký by mohl být.

Službu naleznete na ePortálu ČSSZ:

<https://eportal.cssz.cz/web/portal/-/sluzby/informativni-duchodova-aplikace>

